

ADVIES AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

Datum advies	11-10-2017
Soort advies	<i>Zelfstandig advies</i>
Advies van	S. Medas en M. Oort
Op route gebracht door	Managementsecretariaat
- Afgestemd met portefeuillehouder:	S. Herkströter, M. Verschuren, M. van Dijk, M. de Visser
- Op welke datum:	23-10-2017
- In welk gremium:	Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein
Betreft stuk :	
ingekomen d.d. :	
registratienummer :	<i>B&W-17-0533</i>
afzender :	
Onderwerp	Analyse tekort inkomensdeel en verbeterplan 2017 gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond
Algemeen	Behandeling in raad: ja
	Behandeling in OR: nee Behandeling in GO: nee
Publicatie besluit:	
Datum informerende raad:	
Datum opiniërende raad:	
Datum besluitvormende raad:	Bedum: 4 december Winsum: 12 december De Marne: 28 november Eemsmond: 30 november
Ten kennisgeving aan de raad:	
Op openbare besluitenlijst:	ja
In commissie:	
Persbericht:	nee

Ontwerpbesluit

:

Het college besluit:

- het rapport "Analyse tekort inkomensdeel en verbeterplan 2017 gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond" vast te stellen en verklaart dat het de daarin genoemde maatregelen om tot kostenreductie te komen heeft genomen;
- het rapport en de daarin genoemde maatregelen voor te leggen aan de raad voor het geven van een zienswijze.

Voorgeschiedenis/ inleiding

Per kalenderjaar ontvangt de gemeente een uitkering uit het Fonds werk en inkomen: het inkomensdeel of wel BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten). Het inkomensdeel is een niet geoormerkt bedrag waarvan de kosten van algemene bijstand en de kosten van de loonkostensubsidies betaald moeten worden.

Gemeenten die tekorten hebben op hun inkomensdeel op grond van de Wet werk en bijstand/Participatiewet moeten deze tekorten in beginsel opvangen uit eigen middelen. Sinds 2004 bestond de mogelijkheid dat tekortgemeenten onder voorwaarden in aanmerking konden komen voor een aanvullend budget, de incidentele aanvullende uitkering (IAU).

Met ingang van 1 januari 2015 is niet alleen de Participatiewet in werking getreden maar is ook een nieuw verdeelmodel ingevoerd voor het inkomensdeel. Met de invoering van de Participatiewet is de vangnetuitkering in de plaats gekomen van de incidentele aanvullende uitkering.

Om met succes een beroep op de vangnetuitkering 2017 te kunnen doen, gelden een aantal voorwaarden die het rijk hier aan stelt. Het college moet hiertoe een verzoek indienen bij de Toetsingscommissie vangnetuitkering Participatiewet.

Om over 2017 in aanmerking te komen voor de vangnetuitkering moet worden voldaan aan de volgende financiële en procedurele voorwaarden:

- a) Over 2017 moet sprake zijn van een tekort dat meer bedraagt dan 5% van de definitief over dat jaar toegekende gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 Participatiewet;
- b) Over 2016 en 2017 moet sprake zijn van een gecumuleerd tekort dat meer bedraagt dan 5%, berekend over alleen de definitief over 2017 toegekende gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 Participatiewet;
- c) Het college moet in 2018 tijdig een verzoek indienen volgens het daartoe vastgestelde model;
- d) Bij het indienen van het verzoek moet het college met instemming van de gemeenteraad verklaren dat het reeds in jaar in 2017 maatregelen heeft genomen om tot tekortreductie te komen. Bij een tekort dient het college na te gaan wat de mogelijke oorzaken daarvan zijn, dient maatregelen te nemen om het tekort te reduceren en een verwachting te hebben van het effect van de maatregelen.
- e) Vanaf 2017 moet voor het eerst toepassing worden gegeven aan de bepaling dat het college bij een aanhoudend tekort – dat wil zeggen dat het college in een aaneengesloten periode van drie jaar meer dan één keer aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering – moet verklaren dat in samenspraak met de gemeenteraad (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn genomen om alsnog tot verdere tekortreductie te komen. Geef waar mogelijk de relatie aan tussen de oorzaak van het tekort en de genomen maatregelen.
- f) Bij de analyse van het tekort moet de nadruk gelegd worden op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017 en/of de Benchmark van Divosa.
- g) Er moet een inschatting gegeven worden van het gezamenlijke beoogde effect of het beoogde effect per maatregel, waarbij kwantitatief of kwalitatief inzichtelijk wordt gemaakt dat er een reductie van het tekort optreedt.

In deze rapportage is een globale analyse van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort opgenomen, evenals de eerdere financiële resultaten van de uitvoering. We gaan in op de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan instroombeperking en uitstroombetovordering. We maken hierbij onderscheid tussen interne en externe maatregelen en benoemen hoe in de gemeente wordt gestuurd op het voorkomen van een tekort op het inkomensdeel.

Prognose tekort inkomensdeel 2017

De afgelopen jaren is het aantal uitkeringsgerechtigden in de gehele regio BMWF fors gestegen. In totaal waren er op 1 januari 2017 73 meer uitkeringen dan op 1 januari 2016. In de eerste acht maanden van 2017 is het aantal uitkeringen nog eens met 36 toegenomen. De grootste stijging van het klantenbestand is te zien bij de gemeente Eemshoed. Door dit oplopende klantenbestand loopt ook het tekort op het inkomensdeel op.

Over het jaar 2017 zal voor de gemeente Bedum het tekort gaan oplopen naar € 505.689,-. Voor de gemeente De Marne komt het tekort uit op € 614.716,-. Voor Winsum zal het tekort gaan oplopen naar € 593.508,- en voor Eemsmond zal het tekort waarschijnlijk € 668.797,- bedragen. Dit betekent dat we naar alle waarschijnlijkheid voor 4 gemeenten de vangnetuitkering aan moeten vragen. Mits aan alle voorwaarden behorende bij de aanvragen voor de vangnetuitkering wordt voldaan, worden deze tekorten grotendeels gecompenseerd door de vangnetuitkering, zodat het uiteindelijke tekort 7,5 % van het aan de gemeente toegekende BUIG- budget zal bedragen.

Analyse tekort inkomensdeel en verbeterplan 2017

De toename van het aantal uitkeringen is te verklaren door meerdere factoren, zoals de afsluiting van de WSW en Wajong en de stijging van de AOW-leeftijd. Dit zijn factoren waar we als gemeente geen invloed op hebben. Op andere factoren, zoals de kwalitatieve mismatch op de arbeidsmarkt, hebben we deels wel invloed en in ons beleid zetten we dan ook fors in op die maatregelen die de mismatch op de arbeidsmarkt kunnen verkleinen, zodat uitstroom uit de uitkering bevorderd wordt. Ook hebben we in de eerste maanden van 2017 al veel gedaan om instroom in de uitkering te beperken. We zetten nog meer dan in voorgaande jaren in op voorlichting en handhaving, integrale dienstverlening en scholing om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar af te stemmen. Daarnaast zetten we momenteel fors in op werkgeversdienstverlening om nog meer werkgevers bereid te vinden mensen uit de nieuwe doelgroep aan een baan te helpen en zo de komende maanden nog meer uitstroom uit de uitkering te bewerkstelligen. We zetten extra in op mensen die actief op zoek zijn naar werk door onder andere verruiming van de representatiekosten en versoepeling van het Participatiebudget. Zo stimuleren we mensen tot het aannemen van een actieve houding en bewerkstelligen we een snellere uitstroom uit de uitkering.

Een belangrijke impuls in de regio is het 1000-banenplan, De bouw- en herstelopgave in het aardbevingsgebied (G12-gemeenten) biedt kansen om meer mensen uit de regio aan het werk te krijgen en daarmee een antwoord te geven op de toenemende vraag van werkgevers om werknemers. Er is meer werk in ons gebied en bij voorkeur moeten de werkgevers en werkzoekenden in ons gebied daarvan ook profiteren. Het 1000-banenplan moet daarvoor zorgen. De G12-gemeenten willen 1000 werkzoekenden in het aardbevingsgebied aan het werk krijgen, waarvan 500 uit de gemeentelijke doelgroepen.

Reactie op het advies van Planning en Control

Bij de consultatie hieronder geeft de controller aan er eerder gerapporteerd had kunnen en moeten worden. Met deze opmerking zijn wij het eens. Inmiddels hebben wij met de uitvoeringsorganisatie afgesproken dat er periodiek over de uitvoering en verantwoording van de BUIG-gelden gerapporteerd wordt, zodat wij tijdig inzicht krijgen in de verloop van het budget en indien nodig maatregelen kunnen nemen...

Advies

Geadviseerd wordt om;

Het rapport "Analyse tekort inkomensdeel en verbeterplan 2017 gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond" vast te stellen en voor te leggen aan de raad voor het geven van een zienswijze.

Documenten

Bijlagen

- Analyse tekort inkomensdeel en verbeterplan 2017 gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsum
- raadsvoorstel

Ter inzage gelegde
stukken

Adviescommissies

Collegiale consultatie incl. naam en datum

Planning & Control

Ten behoeve van het rapport "analyse tekort inkomensdeel en verbeterplan 2017" is door de uitvoeringsorganisatie bekend gemaakt dat het verwachte tekort over 2017, voor BMW, ongeveer 2,4 miljoen bedraagt.

Dit tekort is daarmee ongeveer 1 miljoen hoger dan 2016. Dit ondanks een hoger BUIG-budget van 483.000. Per saldo is er derhalve een stijging in de lasten waarneembaar van 1,5 miljoen.

Vanuit Planning & Control wordt opgemerkt dat de omvang van het tekort en de ontwikkelingen in de bijstandsuitgaven niet eerder zijn gerapporteerd.

Over deze ontwikkeling met grote financiële gevolgen had eerder gerapporteerd kunnen en moeten worden. Dit geeft het college/de raad de gelegenheid om (tijdig) bij te sturen en eventuele tekorten te reduceren.

Dit laatste is een belangrijke voorwaarde in het beoordelingsproces rondom de aanvraag van een vangnetuitkering door de toetsingscommissie.

Het niet toegekend krijgen van een vangnetuitkering heeft grote financiële gevolgen voor de afzonderlijke gemeenten en/of gemeente Het Hogeland. De totale aanspraak op de vangnetuitkering 2017 is thans becijferd op 1,1 miljoen.

Veiligheid & Juridische Zaken

In het collegeadvies worden 7 voorwaarden (a t/m g) aangehaald waaraan moet zijn voldaan. Formeel zijn er echter 5 voorwaarden (a t/m e) waaraan moet zijn voldaan. De laatste twee voorwaarden vormen een invulling van de eerder voorwaarden. Dit doet uiteraard niets af aan het voldoen aan de gestelde voorwaarden.

(M. van Bolhuis, geconsulteerd op 5 oktober)

Openbare orde & veiligheid

Personeel & Organisatie

Communicatie

Inkoop

Informatisering & Automatisering

BEDUM

Opmerking afdeling:			Afdelingshoofd: akkoord/gezien
	akk	bespr	opmerking
secretaris Wiltjer			
burgemeester Bakker			
wethouder van de Kolk			
wethouder de Vries			
wethouder van Dijk			
besluit d.d.:			

DE MARNE

			Afdelingshoofd: akkoord/gezien
	akk	bespr	opmerking
Secretaris Bottema			
Burgemeester Wiersma			
wethouder Berghuis		VP17	
wethouder Van Gelder			
wethouder De Visser			
besluit d.d.: 14/11/17 Conform			

WINSUM

	paraaf
Teamhoofd	
Portefeuillehouder	
besluit d.d.:	

EEMSMOND

	akk	bespr	opmerking
Secretaris Meijer			
burgemeester Van Beek			
wethouder Berends			
wethouder Bouman			
wethouder Herkströter			
wethouder Sienot			
besluit d.d.:			